

Є. О. Лодатко

**МОДЕЛЮВАННЯ
ПЕДАГОГІЧНИХ СИСТЕМ
І ПРОЦЕСІВ**

Міністерство освіти і науки України
Слов'янський державний педагогічний університет

Є. О. Лодатко

**МОДЕЛЮВАННЯ
ПЕДАГОГІЧНИХ СИСТЕМ
І ПРОЦЕСІВ**

Монографія

Слов'янськ
2010

ББК 74

Л 70

УДК 37.013: 37.022: 371.13: 371.32: 378

Розглянуто і схвалено кафедрою педагогіки
Слов'янського державного педагогічного університету
(протокол № 8 від 16.02.2010 р.)

Рекомендовано до друку науково-методичною радою
Слов'янського державного педагогічного університету
(протокол № 8 від 12.03.2010 р.)

Рецензенти:

Мещанінов О. П. – доктор педагогічних наук, професор,
проректор з наукової роботи
Чорноморського державного університету
імені Петра Могили;

Хриков Є. М. – доктор педагогічних наук, професор,
директор Інституту післядипломної освіти
Луганського національного педагогічного
університету імені Тараса Шевченка

Борисов В. В. – доктор педагогічних наук, завідувач кафедри
педагогіки і методики технологічної підготовки
Слов'янського державного педагогічного
університету

Л 70

Лодатко Є. О. Моделювання педагогічних систем і процесів [текст]:
Монографія / Євген Олександрович Лодатко. – Слов'янськ: СДПУ,
2010. – 148 с. – 9 таб.; 11 рис.

ББК 74

У монографії розглядаються теоретико-методологічні питання, пов'язані з моделюванням соціокультурних об'єктів (процесів), зокрема тих, що функціонують у національному педагогічному просторі: освітніх систем, дидактичних об'єктів як інформаційних і структурних утворень, часткових дидактик як носіїв функціональної орієнтації тощо, підготовки управлінських кадрів до аналітичної діяльності.

ISBN 978-966-1554-31-2

© Лодатко Є. О., 2010

ЗМІСТ

ПЕРЕДМОВА	5
СИСТЕМИ ЗНАНЬ І МОДЕЛЮВАННЯ В СОЦІОКУЛЬТУРНОМУ ПРОСТОРИ	9
Соціокультурні феномени і особливості їх дослідження.....	12
Процеси в соціокультурному просторі	16
Характеристики соціокультурних процесів	19
Властивості соціокультурних процесів	26
Формалізація соціокультурних процесів	30
Моделювання соціокультурних процесів	32
Управління пізнавальними можливостями моделей.....	35
МОДЕЛЮВАННЯ ТИПІВ ОСВІТНІХ СИСТЕМ	38
Прагматична модель системи освіти.....	40
Тоталітарна модель системи освіти.....	41
Раціональна модель системи освіти	43
Відкрита модель системи освіти.....	45
ІНФОРМАЦІЙНЕ МОДЕЛЮВАННЯ ДИДАКТИЧНИХ ОБ'ЄКТІВ І ПРОЦЕСІВ	48
Інформаційне суспільство як феномен соціокультурного простору	48
Інформаційна модель процесу навчання	51
Інформаційна модель смислової інтерпретації змісту в системах навчання	60
Інформаційна модель рівнів інтерпретації дидактичної системи	77
МОДЕЛЮВАННЯ ДИДАКТИЧНОЇ СТРУКТУРИ УРОКІВ У ЗАГАЛЬНООСВІТНІЙ ШКОЛІ	87
Комбінований урок як основний тип уроку в школі	87
Характеристика методів і форм роботи на етапах комбінованого уроку.....	88
Загальні форми роботи з навчальним матеріалом	88
Перевірка домашнього завдання	90
Актуалізація опорних знань	91

Вивчення нового матеріалу	93
Первинне закріплення навчального матеріалу	95
Удосконалення умінь і навичок.....	96
Підведення підсумків уроку.....	97
Подача домашнього завдання	98
Дидактичний інструментарій конструювання приймів навчальної діяльності.....	100
Моделювання дидактичної структури уроків	104
МОДЕЛЮВАННЯ ФУНКЦІОНАЛЬНОЇ ОРІЄНТАЦІЇ МЕТОДИЧНИХ ДИСЦИПЛІН У ФАХОВІЙ ПІДГОТОВЦІ МАЙБУТНЬОГО ВЧИТЕЛЯ	107
Вчитель у сучасному суспільстві	108
Особливості фахової підготовки вчителя початкових класів.....	112
Функціональні характеристики часткових дидактик (на прикладі курсу методики викладання математики)	115
Модель функціональних орієнтирів часткової дидактики	120
ПРОЕКТУВАННЯ ПІДГОТОВКИ УПРАВЛІНСЬКИХ КАДРІВ ОСВІТНІХ УСТАНОВ ДО АНАЛІТИЧНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ.....	123
Управлінська діяльність в освітніх закладах	123
Модель системи інноваційної підготовки керівників освітніх установ.....	129
Характеристика підсистем моделі	132
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ	136